

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny

KPS.410.3.2.2024

Pan
Marek Kłoczko
Członek Zarządu
Dyrektor Generalny
Krajowej Izby Gospodarczej
ul. Trębacka 4
00-074 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/034 Program aktywizacyjny dla cudzoziemców „Razem Możemy Więcej”

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Krajowa Izba Gospodarcza ¹ , ul. Trębacka 4, 00-074 Warszawa.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Marek Kłoczko, Członek Zarządu, Dyrektor Generalny od 8 lipca 2021 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Prawidłowość wykonania zleconych działań oraz ocena osiągniętych rezultatów i metod ich pomiaru. 2. Przestrzeganie zasad wykorzystania środków przekazanych na podstawie umów.
Okres objęty kontrolą	Lata 2022-2023. Dla realizacji celu kontroli wykorzystane zostały także informacje i dowody sporządzone przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny
Kontroler	Marcin Grabowski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KPS/42/2024 z 6 maja 2024 r.

(akta kontroli tom 1, str. 1-3)

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

KIG prawidłowo wykonał projekt realizowany w ramach resortowego⁴ konkursu ofert pn. „Razem Możemy Więcej – Pierwsza Edycja Programu Aktywizacyjnego dla Cudzoziemców na lata 2022-2023”⁵. W wyniku podjętych działań osiągnięto założone w ofercie cele w zakresie aktywizacji zawodowej i integracji społecznej cudzoziemców.

W ramach projektu Realizator zrekrutował 191 cudzoziemców z Ukrainy, z których kompleksowym wsparciem objęto ostatecznie 185 osób. Działania w projekcie obejmowały profilowanie potrzeb i potencjału uczestników, usługi pośrednictwa pracy, organizację szkoleń zawodowych i kursów nauki języka polskiego. Realizator osiągnął także wszystkie przyjęte w ofercie wskaźniki rezultatu w stopniu wyższym od założonego. Na wykonanie zadania wydatkowano 1263,6 tys. zł, tj. 99,2% kwoty planowanej.

Stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości dotyczyły błędnego zaksięgowania dwóch dowodów księgowych oraz niezamieszczenia wszystkich wymaganych informacji na profilu społecznościowym Facebook. Nieprawidłowości te nie wpłynęły w istotny sposób na realizację projektu.

¹ Dalej: KIG lub Realizator.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Resortowy Program Aktywizacyjny dla Cudzoziemców na lata 2022-2025. Program ogłoszony przez Ministra Rodziny i Polityki Społecznej, dalej: Program.

⁵ Dalej: konkurs RMW.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁶ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Prawidłowość wykonania zleconych działań oraz ocena osiągniętych rezultatów i metod ich pomiaru

1.1. Prawidłowość wykonania zleconych zadań

Opis stanu faktycznego

Minister Rodziny i Polityki Społecznej⁷ 25 lutego 2022 r. na podstawie art. 62d ust. 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy⁸ ogłosił konkurs RMW.

KIG wzięła udział w I edycji konkursu RMW. Przygotowana oferta dotyczyła priorytetu pierwszego „Aktywizacja zawodowa” i priorytetu drugiego „Integracja i aktywność społeczna”, przy czym wiodącym był priorytet pierwszy. Zadanie nosiło tytuł „RAZEM MOŻEMY WIĘCEJ – program wsparcia wojennych uchodźców z Ukrainy”⁹. Oferta została złożona w regulaminowym terminie i zawierała wymagane regulaminem konkursu RMW elementy¹⁰.

Przed podpisaniem umowy plan i harmonogram działań na rok 2022/2023 oraz kosztorys realizacji projektu, stanowiące część złożonej oferty, zostały uaktualnione. Zmianie uległa wartość realizacji projektu, która została zmniejszona o 224,7 tys. zł, z pierwotnie wnioskowanej kwoty 1498 tys. zł do kwoty 1273,3 tys. zł. Ze względu na przyznanie mniejszej kwoty dofinansowania plan i harmonogram działań oraz kosztorys zostały dostosowane do wysokości otrzymanych środków. Zmiany dotyczyły głównie zmniejszenia liczby godzin poszczególnych zadań, natomiast pierwotnie planowana liczba uczestników projektu nie została zmniejszona (150 osób).

(akta kontroli tom 1, str. 243-276, 299-315)

29 lipca 2022 r. została zawarta umowa¹¹ pomiędzy Realizatorem a MRiPS na realizację projektu. Osobami upoważnionymi do reprezentowania Realizatora, w tym do podpisania umowy, byli Zastępca Dyrektora Generalnego KIG oraz Zastępca Dyrektora Biura Projektów KIG. Umowa nie była aneksowana.

Termin realizacji zadania i poniesienia wydatków określono od dnia podpisania umowy, tj. 29 lipca 2022 r. do 31 lipca 2023 r. Łączny koszt zadania zaplanowano w wysokości 1273,3 tys. zł¹², z czego 527,1 tys. zł w 2022 r., a 746,2 tys. zł w 2023 r. Szacowana wartość kosztów administracyjnych wynosiła 127 tys. zł, tj. 9,97% kwoty planowanej na realizację projektu. Kwota z oferty nie przekraczała zatem wymaganego regulaminem konkursu RMW¹³ progu 10% całkowitej kwoty planowanej na realizację projektu. W umowie wskazano, że Realizator zobowiązuje się objąć zadaniem liczbę cudzoziemców nie mniejszą niż 150.

(akta kontroli tom 1, str. 287-335; tom 2, str. 219-220)

⁶ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁷ Dalej: MRiPS.

⁸ Dz. U. z 2024 r. poz. 475, ze zm.

⁹ Dalej: projekt.

¹⁰ M.in. termin realizacji zadania, jego syntetyczny opis, plan i harmonogram działań, opis zakładanych rezultatów, dodatkowe informacje dotyczące tematyki projektowej, charakterystyka oferenta, kosztorys. Oferta spełniała warunki regulaminu oraz zawierała załączniki przez niego wymagane.

¹¹ Umowa nr_DRP-X/99/MFS/2022, dalej: umowa.

¹² Suma kosztów realizacji zadania oraz kosztów administracyjnych.

¹³ Próg ten określono w części A rozdział III ust. 4 lit. b regulaminu konkursu RMW.

Zgodnie z przedstawionym w umowie uaktualnionym planem i harmonogramem, zaplanowano podjęcie następujących działań:

- Działania przygotowawcze. W ramach działania zakładano rekrutowanie 150 obywateli Ukrainy legalnie przebywających w Polsce, którzy znaleźli się w Polsce w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium Ukrainy i znajdują się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej. Osoby te powinny posiadać status uchodźcy oraz mieć ukończone 18 lat. Rekrutacja odbywać się miała na terenie Warszawy i w sąsiadujących powiatach. Realizację działania zaplanowano od lipca 2022 r. do maja 2023 r. Planowano opracowanie i uruchomienie strony internetowej projektu oraz wydruk materiałów promocyjnych. Na potrzeby projektu stworzono materiały rekrutacyjne: regulamin uczestnictwa w projekcie, formularz rekrutacyjny, deklarację udziału w projekcie, umowę wsparcia. Wszystkie materiały opracowano w trzech wersjach językowych (język polski, ukraiński, rosyjski).
- Profilowanie potrzeb i potencjału beneficjentów (działanie I priorytet pierwszy). W ramach działania zakładano przeprowadzenie zajęć indywidualnych w łącznym wymiarze pięciu godzin dla każdego ze 150 uczestników projektu. Zakres działania obejmował m.in. analizę potrzeb i potencjału uczestnika projektu w kontekście sytuacji na rynku pracy, opracowanie Indywidualnego Planu Działania (IPD) przez doradcę zawodowego, monitoring realizacji IPD, wsparcie uczestnika w kontekście zatrudnienia i rozwiązywania problemów życiowych związanych z zatrudnieniem. Realizację działania zaplanowano od lipca 2022 r. do maja 2023 r., a jego koszt miał wynieść 201,7 tys. zł, z tego 60 tys. zł na wynagrodzenie doradców zawodowych, 52,5 tys. zł na wynajem sal na spotkania indywidualne, 71,2 tys. zł na wynagrodzenie tłumacza, 4,5 tys. zł na catering w formie poczęstunku dla uczestników projektu, 13,5 tys. zł na wsparcie finansowe na zapewnienie opieki nad dziećmi/osobami zależnymi (dla około 50 uczestników).
- Kurs nauki języka polskiego - podstawy (działanie II.1 priorytet drugi). W ramach działania zakładano przeprowadzenie zajęć grupowych w wymiarze 32 godzin dla wszystkich 150 uczestników projektu (średnio 12 osób na grupę). Zakres działania obejmował szkolenie językowe na poziomie podstawowym. Realizację działania zaplanowano od lipca 2022 r. do lipca 2023 r., a jego koszt miał wynieść 142,5 tys. zł, w całości na realizację kursu językowego (koszt obejmował zapewnienie lektora języka polskiego, pomieszczeń szkoleniowych, materiałów szkoleniowych, przerwy kawowej dla uczestników).
- Szkolenia/kursy podnoszące kwalifikacje/kompetencje zawodowe (działanie II.2 priorytet pierwszy). W ramach działania zakładano przeprowadzenie zajęć grupowych dla wszystkich 150 uczestników projektu. Szkolenia miały być dostosowane do indywidualnych predyspozycji, wykształcenia i potrzeb uczestników projektu. Realizację działania zaplanowano od lipca 2022 r. do lipca 2023 r., a jego koszt miał wynieść 570 tys. zł, w całości na realizację szkoleń zawodowych (koszt obejmował zapewnienie trenera, pomieszczeń szkoleniowych, materiałów szkoleniowych, cateringu dla uczestników projektu, tłumaczenia podczas zajęć).
- Wsparcie w procesie pośrednictwa pracy i w kontaktach z pracodawcami (działanie III priorytet pierwszy). W ramach działania zakładano przeprowadzenie zajęć indywidualnych w wymiarze średnio pięciu godzin dla każdego ze 150 uczestników projektu (trzy spotkania zaplanowane na jedną - dwie godziny każde). Zakres działania obejmował m.in. wstępną indywidualną rozmowę pośrednika pracy z beneficjentem, przedstawienie uczestnikowi pozyskanych ofert pracy (minimum trzech), inicjowanie kontaktów uczestnika z pracodawcami, motywowanie do samodzielnego poszukiwania pracy, pomoc w tworzeniu

dokumentów aplikacyjnych. Realizację działania zaplanowano od lipca 2022 r. do lipca 2023 r., a jego koszt miał wynieść 208,5 tys. zł, z tego 60 tys. zł na wynagrodzenie pośredników pracy, 52,5 tys. zł na wynajem sal na spotkania indywidualne, 71,2 tys. zł na wynagrodzenie tłumacza, 13,5 tys. zł na catering w formie poczęstunku dla uczestników projektu, 11,2 tys. zł na wsparcie finansowe na zapewnienie opieki nad dziećmi/osobami zależnymi (dla około 50 uczestników).

(akta kontroli tom 1, str. 299-315, 374-435)

W trakcie realizacji umowy Realizator dokonał trzech zmian w kosztorysie projektu¹⁴ informując o tym MRiPS. Zmiany związane były ze zwiększeniem grupy docelowej projektu (ze 150 osób do 185 osób) oraz wykorzystaniem na ten cel powstałych oszczędności. Modyfikacje nie zwiększyły łącznej wartości zaplanowanych kosztów projektu, w tym kosztów administracyjnych. Przesunięć dokonano w 14 pozycjach kosztów merytorycznych kosztorysu. Przyjęty tryb zmian kosztorysu umowy był zgodny z ust. 2 rozdziału VIII części A regulaminu konkursu RMW.

(akta kontroli tom 1, str. 345-361; tom 2, str. 221-263)

Główne zrealizowane koszty projektu dotyczyły szkoleń zawodowych – 573,5 tys. zł, wsparcia w procesie pośrednictwa pracy – 226,8 tys. zł, profilowania potrzeb i potencjału beneficjentów – 212,6 tys. zł oraz kursu języka polskiego – 129,5 tys. zł.

Biuro projektu znajdowało się w warszawskiej siedzibie KIG na ul. Trębackiej 4. Pierwotnie zrekrutowanych zostało 191 cudzoziemców, wszyscy oni byli obywatelami Ukrainy. W trakcie realizacji projektu sześć osób zaprzestało w nim udziału. Zastępca Dyrektora Biura Projektów KIG wyjaśnił, że osoby, które rezygnowały z udziału w projekcie, jako powód rezygnacji podawały względy osobiste. Według wiedzy posiadanej przez Realizatora powodami były zmiana miejsca zamieszkania lub podjęcie zatrudnienia w wyniku działań uczestników dokonanych niezależnie od udziału w projekcie.

Kompleksowe wsparcie w ramach projektu uzyskało ostatecznie 185 osób, będących obywatelami Ukrainy, legalnie przebywających w Polsce, posiadających status uchodźcy oraz ukończone 18 lat. Wszyscy uczestnicy wypełnili formularz rekrutacyjny oraz deklarację udziału w projekcie, a także została z nimi podpisana umowa wsparcia.

Wśród 185 uczestników były 172 kobiety (93%) i 13 mężczyzn (7%). Wiek uczestników wahał się od 18 do 61 lat, średni wiek wynosił 38 lat. Wykształcenie wyższe posiadało 139 osób (75,1%), średnie 45 osób (24,3%), a podstawowe zaledwie jedna osoba (0,6%).

Opis działań promocyjnych oraz poniesionych na nie wydatków opisano szczegółowo w punkcie 2.2. wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli tom 1, str. 119, 336-341, 362-370, 475-479, 656-658)

Na realizację działania I dotyczącego profilowania potrzeb i potencjału uczestników projektu wydatkowano 212,6 tys. zł. Odpowiadało to 99,2% środków przeznaczonych na ten cel. Poniesione koszty dotyczyły: wynagrodzenia doradców zawodowych – 55,5 tys. zł, wynajmu sal na spotkania indywidualne – 64,7 tys. zł, wynagrodzenia tłumacza – 86,9 tys. zł oraz cateringu w formie poczęstunku dla uczestników projektu – 5,4 tys. zł. W ramach realizacji tego działania doradcy zawodowi przeprowadzili zajęcia indywidualne dla 185 osób w wymiarze 925 godzin. Dokumentacja działania obejmowała: harmonogram udzielonego wsparcia, opracowane IPD w ilości 185,

¹⁴ Jedna ze zmian została dokonana 13 stycznia 2023 r., druga 13 kwietnia 2023 r., trzecia 30 czerwca 2023 r.

podsumowania procesu doradztwa zawodowego, listy obecności z podpisem uczestnika.

(akta kontroli tom 1, str. 336-341, 362-370)

Na realizację działania II.1 dotyczącego kursów języka polskiego wydatkowano 129,5 tys. zł. Odpowiadało to 99,9% środków przeznaczonych na ten cel. Poniesione koszty dotyczyły w całości zakupu usługi kursów językowych on-line. W ramach realizacji tego działania lektorzy przeprowadzili 448 godzin kursu językowego dla 185 osób, odpowiednio po 32 godziny na każdą z 14 grup uczestników. Uczestnicy projektu otrzymali: 185 podręczników z ćwiczeniami, 185 zaświadczeń o ukończeniu kursu. Dokumentacja działania obejmowała: dzienniki zajęć, harmonogramy szkolenia, listy obecności z podpisem uczestnika, zaświadczenia o ukończeniu szkolenia zawierające jego program, podsumowania testów początkowych i końcowych, potwierdzenia odbioru materiałów szkoleniowych, wykazy odebranych zaświadczeń, anonimowe arkusze oceny szkolenia.

(akta kontroli tom 1, str. 336-341, 362-370)

Na realizację działania II.2 dotyczącego szkoleń/kursów podnoszących kwalifikacje/kompetencje zawodowe wydatkowano 573,5 tys. zł. Odpowiadało to 100% środków przeznaczonych na ten cel. Poniesione koszty dotyczyły w całości zakupu usługi szkoleń zawodowych on-line. W ramach realizacji tego działania trenerzy zawodowi przeprowadzili 440 godzin szkoleń pt. „Pracownik biurowy” dla 185 osób, podzielonych na 14 grup. Uczestnicy projektu otrzymali: 185 konspektów szkolenia, 185 zaświadczeń o ukończeniu szkolenia. Dokumentacja działania obejmowała: dzienniki zajęć, harmonogramy szkolenia, listy obecności z podpisem uczestnika, zaświadczenia o ukończeniu szkolenia zawierające jego program, potwierdzenia odbioru materiałów szkoleniowych, wykazy odebranych zaświadczeń, anonimowe arkusze oceny szkolenia.

(akta kontroli tom 1, str. 336-341, 362-370)

Na realizację działania III dotyczącego wsparcia w procesie pośrednictwa pracy wydatkowano 227,5 tys. zł. Odpowiadało to 99,7% środków przeznaczonych na ten cel. Poniesione koszty dotyczyły: wynagrodzenia pośredników pracy – 60,1 tys. zł, wynajmu sal na spotkania indywidualne – 64,8 tys. zł, wynagrodzenia tłumacza – 86,9 tys. zł oraz cateringu w formie poczęstunku dla uczestników projektu – 15,7 tys. zł. W ramach realizacji tego działania pośrednicy pracy przeprowadzili zajęcia indywidualne dla 185 osób w wymiarze 925 godzin. Dokumentacja działania obejmowała: harmonogram udzielonego wsparcia, podsumowania procesu pośrednictwa pracy, listy obecności z podpisem uczestnika, opracowane przez uczestnika dokumenty aplikacyjne, przedstawiane uczestnikom oferty pracy.

(akta kontroli tom 1, str. 336-341, 362-370)

Koszty administracyjne projektu poniesiono w wysokości 120,5 tys. zł, co stanowiło 94,9% zaplanowanych środków. Dotyczyły one wynagrodzeń koordynatora projektu, dwóch specjalistów ds. organizacji, postawienia strony internetowej projektu oraz tłumaczenia na język ukraiński i rosyjski materiałów na stronie www. Koszty administracyjne nie przekraczały wymaganego regulaminem konkursu RMW prognozy 10% całkowitej kwoty planowanej na realizację projektu.

(akta kontroli tom 1, str. 336-341, 362-370; tom 3, str. 222-243)

KIG zaplanował pierwotnie w ofercie środki na wsparcie finansowe dla uczestników na zapewnienie przez nich opieki nad dziećmi/osobami zależnymi. W trakcie realizacji projektu żaden z uczestników nie wyraził zainteresowania tą formą wsparcia.

Powstałe oszczędności umożliwiły zwiększenie grupy docelowej projektu ze 150 osób do 185 osób.

(akta kontroli tom 1, str. 371)

Do realizacji działań I-III, zaangażowanych zostało 16 specjalistów. Wśród nich było czterech doradców zawodowych, pięciu trenerów zawodowych, trzech pośredników pracy, dwóch lektorów językowych oraz trzech tłumaczy. Jedna osoba świadczyła usługi w projekcie jako więcej niż jeden specjalista, tj. jako doradca zawodowy i pośrednik pracy. Wszyscy specjaliści posiadali wykształcenie, doświadczenie i umiejętności wymagane do wykonywania zleconych usług.

(akta kontroli tom 1, str. 522-525, 581-592, 621-625; tom 2, str. 332-349, 519-521; tom 3, str. 286-288)

Badaniem objęto 18 cudzoziemców (10%) pod kątem prawidłowości naboru do projektu. We wszystkich zbadanych przypadkach uczestnik wypełnił formularz rekrutacyjny oraz deklarację udziału w projekcie, a następnie została z nim podpisana umowa wsparcia.

(akta kontroli tom 1, str. 487-516, 665)

Badaniem objęto kompleksowe wsparcie świadczone w ramach projektu dla uczestników z jednej grupy (grupa V licząca 14 osób). W odniesieniu do tych osób prowadzona była pełna dokumentacja realizowanych w projekcie działań.

(akta kontroli tom 1, str. 517-655, 666; tom 3, str. 289-613)

1.2. Ocena osiągniętych efektów i metod ich pomiaru

Zastępca Dyrektora Biura Projektów KIG wyjaśnił, że przy szacowaniu liczby potencjalnych uczestników projektu opierano się na doświadczeniach KIG wynikających z wcześniejszej realizacji projektów o zbliżonej charakterystyce: „Mazowiecka Akademia Social Media”, w którym zaplanowano udział 130 kobiet biernych zawodowo oraz „Twój Biznes – Twój Sukces” (2017-2019), w ramach którego zaplanowano założenie przez 82 bezrobotne osoby działalności gospodarczej, w wyniku czego zatrudnienie miało uzyskać 100 osób.

(akta kontroli tom 1, str. 475-479)

Realizator przyjął w ofercie 12 wskaźników liczbowych do pomiaru osiągniętych rezultatów w projekcie. W złożonym raporcie z realizacji projektu wskazano (w wyczeniu zestawiono: założenia z oferty, dane zawarte w raporcie końcowym z wykonania zadania):

- liczba cudzoziemców legalnie przebywających w Polsce, którzy zostali objęci kompleksowym wsparciem w zakresie aktywizacji zawodowej – założono 150 osób, osiągnięto 185;
- liczba cudzoziemców legalnie przebywających w Polsce, którym udzielono wsparcia w postaci diagnozy potrzeb i potencjału uczestnika – założono 150 osób, osiągnięto 185;
- liczba opracowanych IPD – założono 150 sztuk, osiągnięto 185;
- liczba zrealizowanych godzin doradztwa zawodowego – założono 750 godzin, osiągnięto 925;
- liczba cudzoziemców legalnie przebywających w Polsce, którzy wzięli udział w kursie języka polskiego – założono 150 osób, osiągnięto 185;
- liczba zrealizowanych godzin kursu języka polskiego – założono 384 godzin, osiągnięto 448;
- liczba cudzoziemców legalnie przebywających w Polsce, którzy wzięli udział w szkoleniach/kursach/innych formach kształcenia mających na celu nabycie lub

- dostosowanie kwalifikacji/kompetencji do potrzeb polskiego rynku pracy – założono 150 osób, osiągnięto 185;
- liczba cudzoziemców legalnie przebywających w Polsce, którzy skorzystali z pośrednictwa pracy – założono 150 osób, osiągnięto 185;
 - liczba wydanych zaświadczeń o ukończeniu kursu języka polskiego – założono 120 sztuk, osiągnięto 185;
 - liczba cudzoziemców legalnie przebywających w Polsce, którzy nabyli umiejętności posługiwania się językiem polskim – założono 120 osób, osiągnięto 185;
 - liczba cudzoziemców legalnie przebywających w Polsce, którzy nabyli kwalifikacje/kompetencje zawodowe zgodnie z potrzebami rynku pracy – założono 120 osób, osiągnięto 185;
 - liczba cudzoziemców legalnie przebywających w Polsce, którzy w wyniku udziału w projekcie podejmą zatrudnienie lub zmienią pracę na lepszą – założono 30 osób, osiągnięto 38.

Do realizacji ostatniego ze wskaźników rezultatu zostało uwzględnionych pięć osób, które przebywając w Polsce, zawarły umowę na pracę zdalną świadczoną na terenie Ukrainy. Członek Zarządu, Dyrektor Generalny KIG wyjaśnił, że zgodnie z uzyskaną w drodze korespondencji mailowej odpowiedzią Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, Realizator mógł zaliczyć do wskaźnika osoby zatrudnione do świadczenia pracy zdalnej z terytorium Polski na rzecz podmiotów ukraińskich prowadzących działalność gospodarczą poza granicami Polski.

(akta kontroli tom 1, str. 299-315, 362-370; tom 2, str. 1-14, 522-523; tom 3, str. 1-33)

Po zakończeniu udziału w projekcie każdy uczestnik wypełniał anonimowy arkusz oceny projektu. Realizator zarchiwizował dokumenty zarówno w wersji papierowej jak i elektronicznej. Arkusz dotyczył m.in.: wpływu projektu na rozwój umiejętności zawodowych; motywacji do dalszego rozwoju; efektywności działań w ramach projektu; wpływu doświadczeń na chęć udziału w podobnych projektach; realizacji celów projektu; skuteczności projektu we wspieraniu rozwoju zawodowego. Ankietowani wysoko lub bardzo wysoko ocenili jakość udzielonego wsparcia w ww. aspektach.

(akta kontroli tom 1, str. 469-484)

Spośród 185 uczestników projektu, losowo¹⁵ wybrano 37 cudzoziemców (20%). Stwierdzono, że w okresie od dnia rozpoczęcia projektu, tj. od dnia 29 lipca 2022 r. do dnia 30 września 2023 r. cztery osoby przekroczyły granicę ukraińską i nie wróciły na teren Rzeczypospolitej Polskiej¹⁶, 19 osób pomimo wyjazdu na Ukrainę wróciło następnie na teren RP, a jedna osoba przyjechała w tym okresie z Ukrainy do Polski. Pozostałe 13 wylosowanych osób nie przekraczało granicy polsko – ukraińskiej w ww. okresie¹⁷.

(akta kontroli tom 1, str. 89-118)

1.3. Badanie losów uczestników programu oraz monitoring losu uczestników

Spośród 185 uczestników projektu, losowo¹⁸ wybrano 18 cudzoziemców (10%). Zbadano los ww. uczestników w odniesieniu do kwestii przebywania na bezrobociu, trwałości zatrudnienia oraz korzystania ze świadczeń pomocy społecznej. Status

¹⁵ Losowania dokonano za pośrednictwem Pomocnika Kontrolera (losowanie proste).

¹⁶ Dalej: RP.

¹⁷ Zapytanie skierowano do Straży Granicznej.

¹⁸ Losowania dokonano za pośrednictwem Pomocnika Kontrolera (losowanie proste).

uczestników sprawdzono według stanu na dzień 1 marca 2022 r. oraz dzień 30 kwietnia 2024 r.

Stwierdzono, że żaden uczestnik nie był zarejestrowany jako osoba bezrobotna na dzień 1 marca 2022 r. oraz na dzień 30 kwietnia 2024 r.¹⁹.

(akta kontroli tom 1, str. 47-53)

Żaden uczestnik nie był zatrudniony na dzień 1 marca 2022 r., natomiast siedem osób posiadało zatrudnienie na dzień 30 kwietnia 2024 r., w tym sześć osób było zatrudnionych na okres stały²⁰.

(akta kontroli tom 1, str. 54-61)

Żaden uczestnik nie korzystał ze świadczeń pomocy społecznej na dzień 1 marca 2022 r. oraz na dzień 30 kwietnia 2024 r.²¹.

(akta kontroli tom 1, str. 62-88)

Zastępca Dyrektora Biura Projektów KIG wyjaśnił, że Realizator kontaktował się telefonicznie z każdym z uczestników, który zakończył pełną ścieżkę udziału w projekcie, w celu określenia statusu każdego uczestnika na rynku pracy. W wyniku wyżej wymienionych kontaktów ustalono i potwierdzono dokumentami, że 38 osób podjęło zatrudnienie po zakończeniu udziału w projekcie. W trakcie rozmów telefonicznych uczestnicy projektu odpowiadali na pytanie czy są osobami aktywnymi zawodowo czy nie, w przypadku przekazania informacji o braku podjęcia zatrudnienia uczestnicy projektu nie przekazywali szczegółowych informacji na temat statusu społecznego.

(akta kontroli tom 1, str. 475-479)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Realizator wykonał zakładane działania projektu w pełnym zakresie, szczegółowo je dokumentując. W stopniu wyższym od założonego osiągnięte zostały przyjęte wskaźniki rezultatów projektu. Kompleksowym wsparciem objęto 185 osób.

OBSZAR

2. Przestrzeganie zasad wykorzystania środków przekazanych na podstawie umów

2.1. Prawidłowość prowadzonej ewidencji księgowej, finansowanie realizacji zadań oraz rozliczania kosztów zadań

Opis stanu
faktycznego

Realizator wyodrębnił rachunek bankowy do obsługi środków pochodzących z rezerwy Funduszu Pracy dla projektu. Stosownie do postanowień § 3 ust. 3 umowy MRiPS przekazało na ten rachunek środki w dwóch transzach na realizację zadania. Wszystkie wydatki związane z projektem ponoszone były przez Realizatora za pośrednictwem ww. rachunku bankowego, zgodnie z § 3 ust. 5 umowy.

(akta kontroli tom 1, str. 227-242, 287-296, 319; tom 2, str. 219-220)

Realizator prowadził wyodrębnioną ewidencję księgową zadania, w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji księgowych.

Zgodnie z postanowieniami umowy Realizator nie był zobowiązany do wniesienia wkładu własnego na realizację zadania. W toku kontroli nie stwierdzono dokonywania

¹⁹ Zapytanie skierowano do Urzędu Pracy m.st. Warszawy.

²⁰ Zapytanie skierowano do Centrali ZUS.

²¹ Zapytanie skierowano do czterech najbliższych względem siedziby jednostki kontrolowanej dzielnicowych Ośrodków Pomocy Społecznej m. st. Warszawy, odpowiednio: Śródmieście, Mokotów, Praga Południe, Wola.

płatności gotówkowych. Transakcji dokonywano wyłącznie w formie bezgotówkowej – poleceniami przelewu. W trakcie realizacji zadania nie stwierdzono przypadków pobierania opłat od uczestników projektu. Realizator, w ramach realizacji projektu, nie był podmiotem uprawnionym do odliczania podatku VAT.

(akta kontroli tom 1, str. 121-226)

Działania w projekcie realizowane były przez podmiot zewnętrzny²². Został on wyłoniony przez Realizatora w drodze dwóch zapytań ofertowych z wyłącznym kryterium ceny. W ich wyniku wybrane zostały oferty z najniższą ceną. Stawki jednostkowe zaproponowane przez wybranego podwykonawcę były niższe niż stawki jednostkowe zawarte w kosztorysie oferty realizacji projektu.

Zawarte zostały umowy: na organizację i przeprowadzenie kompleksowego wsparcia obywateli Ukrainy²³ (profilowanie potrzeb i potencjału beneficjentów, przeprowadzenie szkoleń/kursów podnoszących kwalifikacje/kompetencje zawodowe, przeprowadzenie kursu języka polskiego, pośrednictwo pracy) oraz na organizację spotkań związanych z doradztwem zawodowym i pośrednictwem pracy²⁴ (najem sal szkoleniowych na spotkania indywidualne, zapewnienie przerw kawowych, zapewnienie tłumacza z języka polskiego na język ukraiński/rosyjski). Pierwotnie wsparcie miało dotyczyć 150 osób.

Aneksami do ww. umów zwiększono liczbę uczestników wsparcia do 185 osób, odpowiednio zmodyfikowano też liczbę godzin wsparcia oraz wynagrodzenie należne podwykonawcy bez zmiany stawek jednostkowych.

(akta kontroli tom 3, str. 84-221)

Podwykonawca zwrócił się do KIG o zgodę na przeprowadzenie szkoleń zawodowych i kursu języka polskiego w formie zdalnej (on-line). Zainteresowanie taką formą prowadzenia szkoleń zgłaszały uczestniczki projektu w trakcie spotkań z doradcami zawodowymi. Zdaniem podwykonawcy prowadzenie szkoleń w formie zdalnej wymagało poniesienia dodatkowych kosztów, takich jak zakup płatnych platform edukacyjnych, a także zapewnienia odpowiednich rozwiązań technicznych. Koszty te byłyby równoważne kosztom wynajmu sal szkoleniowych oraz organizacji poczęstunku dla uczestników, występujących przy szkoleniach prowadzonych w formie stacjonarnej. Podwykonawca załączył do pisma protokół z rozeznania rynku oraz oferty trzech podmiotów, potwierdzające, iż koszty szkoleń w formie zdalnej są porównywalne z kosztami szkoleń w formie stacjonarnej. KIG wyraziła zgodę na zdalną formę szkoleń. Realizator uwarunkował zgodę utrzymaniem postanowień umowy²⁵, dotyczących wynagrodzenia podwykonawcy.

(akta kontroli tom 2, str. 512-518)

Analizą objęto 44 operacje księgowe z historii rachunku bankowego oraz odpowiadające im 44 dowody księgowe na łączną kwotę 1146,9 tys. zł. Zbadana próba stanowiła 90,8% łącznych kosztów poniesionych na realizację projektu. W wyniku analizy stwierdzono, że:

- wydatki zostały poniesione w okresie realizacji zadania i były kwalifikowalne oraz bezpośrednio związane z realizacją projektu;
- nie miały miejsca przypadki podwójnego finansowania tych samych wydatków ze środków Funduszu Pracy i innych źródeł;

²² Konsorcjum: ADN Akademia Biznesu Sp. z o.o. KDK Info Sp. z o.o. (dalej: podwykonawca).

²³ Nr 1/RMW/2022 z 12 października 2022 r.

²⁴ Nr 2/RMW/2022 z 12 października 2022 r.

²⁵ Nr 1/RMW/2022.

- projekt rozliczano na podstawie dowodów księgowych stwierdzających dokonanie operacji gospodarczych, które były podstawą zapisów w księgach rachunkowych zgodnie z art. 20 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości²⁶;
- poniesione wydatki udokumentowano w ewidencji księgowej oraz na wyciągach z rachunku bankowego, na które zostało przekazane dofinansowanie;
- wysokość kosztów przeznaczonych na realizację działania wynikająca z dokumentów księgowych oraz rachunku bankowego była zgodna z wartościami określonymi w raportach z wykonania zadania;
- dowody księgowe zawierały elementy określone w katalogu zawartym w art. 21 uor.;
- opis dowodów księgowych zawierał wskazanie: nazwy konkursu, nazwy projektu, daty zawarcia i numeru umowy, kwoty kwalifikowalnej, kwoty dofinansowania, pozycji w kosztorysie projektu;
- dwie faktury zostały niewłaściwie zaksięgowane do kont analitycznych. Opis ustaleń w tym zakresie zawarto w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli tom 1, str. 177-178, 227-242, 659-664, 667; tom 3, str. 229-285)

W ramach projektu poniesiono łączne koszty w wysokości 1263,6 tys. zł, tj. 99,2% kwoty planowanej.

17 stycznia 2023 r. Realizator dokonał zwrotu na rachunek bankowy MRiPS niewykorzystanej części środków projektowych za 2022 r. w kwocie 9724 zł. Nie dokonano zwrotu odsetek bankowych od otrzymanych środków, gdyż rachunek bankowy wyodrębniony dla projektu nie był oprocentowany. Środki te zostały zwrócone na rachunek MRiPS wskazany w umowie w terminie określonym w § 4 ust. 1 pkt 2 umowy. W roku 2023 zaplanowane środki zostały wykorzystane w całości.

(akta kontroli tom 1, str. 336-342, 362-370)

Raporty częściowy i końcowy z wykonania zadania przekazano w wymaganym umową i regulaminem konkursu RMW terminie, odpowiednio: 18 stycznia i 8 sierpnia 2023 r. Raporty sporządzono zostały na odpowiednich wzorach. Zostały zaakceptowane przez MRiPS odpowiednio: 31 stycznia i 1 września 2023 r.

(akta kontroli tom 1, str. 372-373; tom 2 str. 266-301)

2.2. Realizacja obowiązków informacyjnych

Na działania informacyjno-promocyjne Realizator zaplanował 4,3 tys. zł, a wydatkował środki w kwocie 3,8 tys. zł.

Ww. działania realizowano poprzez oficjalną stronę internetową projektu <http://rmw.kig.pl> w trzech wersjach językowych (PL, UA, RUS) oraz stronę internetową wspierającą proces rekrutacji <http://aktywizacja-ukrainy.pl> także w trzech wersjach językowych (PL, UA, RUS).

W siedzibie Realizatora znajdowały się plakaty informacyjne sporządzone na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 maja 2021 r. w sprawie określenia działań informacyjnych podejmowanych przez podmioty realizujące zadania finansowane lub dofinansowane z budżetu państwa lub z państwowych funduszy celowych²⁷ oraz tabliczki na drzwi. Informacje o realizowanym projekcie opublikowano również na stronie internetowej Realizatora, tj. www.kig.pl oraz w mediach społecznościowych.

²⁶ Dz. U. z 2023 r. poz. 120, ze zm., dalej: uor.

²⁷ Dz. U. z 2021 r. poz. 953, ze zm., dalej: rozporządzenie w sprawie działań informacyjnych.

Informacja o projekcie zamieszczona na profilu Facebook nie zawierała wartości finansowania lub dofinansowania i całkowitej wartości zadania. Opis ustaleń w tym zakresie zawarto w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli tom 1, str. 336-341, 362-370, 436- 468)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Faktura nr FAPRO/4/05/2023 na kwotę 33 840 zł, dotycząca zgodnie z opisem wynagrodzenia tłumacza dla Działania I, została zaksięgowana w ewidencji księgowej Projektu do kosztu nr 4 - wynajem sal na spotkania indywidualne (konto 590-010104) a faktura nr FAPRO/5/05/2023 na kwotę 25 200 zł, dotycząca zgodnie z opisem wynajmu sal na spotkania indywidualne dla Działania I, została zaksięgowana w ewidencji księgowej Projektu do kosztu nr 3 - tłumacz (konto 590-010103).

Członek Zarządu, Dyrektor Generalny KIG wyjaśnił, że przyczyną był błąd ludzki na etapie wprowadzania dokumentów księgowych do ewidencji księgowej.

(akta kontroli tom 1, str. 177-178; tom 2, str. 1-14; tom 3, str. 250-255)

2. Informacja o projekcie zamieszczona na profilu Facebook nie zawierała wartości finansowania lub dofinansowania i całkowitej wartości zadania. Przepis § 7 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia w sprawie działań informacyjnych stanowi, że informacja na stronie internetowej oraz na profilach w internetowych serwisach społecznościowych zawiera wartość finansowania lub dofinansowania i całkowitą wartość zadania.

Zastępca Dyrektora Biura Projektów KIG wyjaśnił, że Realizator przygotował do zamieszczenia na Facebooku informację składającą się z dwóch stron. Z powodu błędu ludzkiego do informacji o realizacji projektu upublicznionej na Facebooku załączono jedynie skan pierwszej strony dokumentu zawierającego informacje o projekcie.

(akta kontroli tom 1, str. 465-468, 475-479, 485-486)

OCENA CZĄSTKOWA

Poniesione wydatki były racjonalne, niezbędne dla realizacji projektu oraz kwalifikowalne. Przestrzegano zasady prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej zadania, w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji księgowych. Działania w projekcie realizowane były przez podmiot zewnętrzny za stawki jednostkowe korzystniejsze niż stawki jednostkowe zawarte w kosztorysie oferty realizacji projektu. Stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości dotyczyły niewłaściwego zaksięgowania dwóch dowodów księgowych do kont analitycznych oraz niezamieszczenie wszystkich wymaganych elementów w informacji o projekcie na profilu Facebook. Nieprawidłowości te nie miały istotnego wpływu na realizację projektu.

IV. Wniosek

Wniosek

W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia wniosek o zamieszczanie informacji o projekcie na profilach w internetowych serwisach społecznościowych KIG, zawierających wszystkie elementy wskazane w § 7 ust. 1 rozporządzenia w sprawie działań informacyjnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Departamentu Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosku

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, 16 lipca 2024 r.

Kontroler
Marcin Grabowski
Główny specjalista kontroli
państwowej

/-/

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Pracy,
Spraw Społecznych i Rodziny
p.o. Dyrektor
Dariusz Rogowski

/-/

.....
podpis